С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Евгения Коцева,
преподавател по Криминалистика
в Юридически факултет на Софийския университет
"Св. Климент Охридски"

на дисертационния труд на Сара Мохамед Салех Обади
на тема "Престъпления, свързани с наркотични вещества
според законодателствата на Република България
и Република Йемен"

за присъждане на образователната и научна степен "доктор"
по научната специалност Наказателно право,(професионално
направление 3.6 Право

Сара Мохамед Салех Обади е редовен докторант в катедра "Публичноправни науки" при Правно-историческия факултет, Югозападен университет "Неофит Рилски", Благоевград.

Дисертационният труд е в обем 230 страници и обхваща увод, три глави и заключение. Към него е приложена библиографска справка, където са посочени 172 източника, към тях са отнесени проучените нормативни актове и съдебни решения. Проучени са и анализирани редица решения от практиката, направени са и много обосновани изводи от авторката, подкрепени с данни от разгледаните дела.

Съществен принос е самото създаване на представения труд на тема, посветена на категория престъпност, която е изключително актуална и широкомащабна по своята същност, с висока степен на обществена опасност, засягаща широк кръг от обществени отношения.

Докторантката си е поставила амбизиоцзната задача да сравни законодателствата, които са съществено различни по своето същество, разширява заложеното в заглавието като съпоставя не само законодателствата на Йемен и България в областта на наркопрестъпността, на редица места разглежда отделни аспекти от уредбата на други арабски държави, както и на САЩ, Германия и др. В този смисъл обаче е налице известна неравномерна тежест на изложението - по отношение на Йемен то е много задълбочено и

детайлно, по отношение на България - на места бегло и схематично. Особено това е видно в частите от труда, посветени на наказателноправната уредба по същество (глава III).

Проследена е много задълбочено наказателноправната уредба на наркопрестъпленията в исторически план, включително разглеждането на религиозните догми като основа на уредбата и то не само в исляма, но също и в християнството и юдаизма.

Що се отнася до характеристиката на наркопрестъпността, докторантката би могла да направи по-задълбочена характеристика на наркопрестъпността като цяло и мястото й в системата на общата престъпност. Същата е твърде специфична по своя характер, което оказва влияние на всички аспекти на борбата с нея, в това число и на наказателноправната уредба. Още повече, че се отнася до категория престъпност, която е свързана с други видове престъпления, някои от които предхождат предвид необходимостта от натрупване на капитал за разгръщане на дейност с наркотични вещества, което обикновено се случва по престъпен начин (проституция, трафик на хора и пр.), други я съпътстват (престъпления против собствеността на личността, корупционни престъпления и др.), а някои я следват, като например използване на реализираните от наркопрестъпленията доходи за разширяване на дейността или инвестиране в друг вид престъпна дейност, "изпиране" на реализираната печалба и пр.

Съществен принос в представения труд е направеният обстоен анализ на законодателството и съдебната практика на Йемен в областта на наркопрестъпността в светлината на международните актове и установените в световен мащаб добри практики; анализирани са пропуските, част от които са идентифицирани правилно като съществени и противоречащи на установеното в световен план (правораздаването по аналогия, налагане на наказания извън изрично установените в наказателния закон; съществуващата възможност представител на изпълнителната власт - министърът на земеделието - да внася законодателни по своята същност изменения в забранителните списъци на наркотични вещества и др.).

Международните актове в областта на наркопрестъпността също са разгледани подробно, като тук може би заслужава да бъде отделено полагаемото място на европейската уредба и органите, ангажирани в борбата с наркопрестъпността на европейско инво, още повече, че законодателството,

с което се претендира да е направено сравнителното изследване, е на страна от ЕС.

По отношение на смъртното наказание в йеменската наказателноправна система авторката не го подлага на достатъчна критика, а самодекларативно заявява, че противоречи на принципите и целите на наказанието, установени като безспорни в световен мащаб. Подчертава се като проблем, че в редица случаи съдът си позволява да наложи наказание, различно от предвиденото в престъпния състав смъртно наказание, без тази възможност да е изрично предвидена, което безспорно следва да бъде обсъдено като проблем, както и изобщо съществуването на смъртното наказание в йеменската наказателноправна система.

Принос в труда е предложената класификация на отделните видове наркотични вещества, като обаче недостатъчно е изясняването на ефектите, които има всяко от веществата върху употребяващия. Така още по-аргументирано би звучало иначе правилното виждане на авторката, че наказанията в йеменската наказателноправна система следва да са по-ясно разграничени спрямо вида на наркотичните вещества - предмет на престъплението и техните ефекти върху употребяващия (на редица места се обсъжда възможността веществата да бъдат разграничени на опасни и по-малко опасни, леки и тежки); на стр. 60 например, декларативно е посочено като доказано, че конопът не води до физиологична зависимост. Нещо, което далеч не е така безспорно в науката, не се и сочи конкретния източник на това твърдение от авторката.

В представения труд са направени 13 предложения de lege ferenda - 11 от тях се отнасят до йеменския наказателен закон и 2 до българската наказателноправна уредба.

Направените предложения могат да бъдат от голяма полза за ефективните резултати в борбата с този вид престъпност.

Освен представения дисертационен труд, докторантката има и 2 публикации по темата, от които едната е под печат.

В заключение изразявам убедеността си, че представения за защита дисертационен труд на тема "Престъпления, свързани с наркотични вещества според законодателствата на Република България и Република Йемен" като структура и съдържание отговаря на изискванията за получаване на

образователната и научна степен "доктор". Трудът разкрива възможности за сериозно творческо мислене и прояви на изследователски подход.

Предвид изложеното предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Сара Мохамед Салех Обади образователната и научна степен "доктор" в направление 3.6. Право, научна специалност Наказателно право.

13.05.2019 г.

Изготвила становището:
(проф. д-р Евгения Коцева)